

BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU

Aralık 2006

BANKACILIK SEKTÖRÜ BASEL 2 İLERLEME RAPORU

**BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU**

**BANKACILIK SEKTÖRÜ
BASEL 2 İLERLEME RAPORU
(Aralık 2006)**

Bilgi ve Önerileriniz İçin:

Strateji Geliştirme Dairesi

E-posta: rg@bddk.org.tr

Tel: (312) 455 65 29

Faks: (312) 424 08 74

BU RAPOR KAMUOYUNU BİLGİLENDİRME AMACIYLA HAZIRLANMIŞTIR. RAPORDA YER ALAN BİLGİLERE DAYANARAK ALINACAK KARARLARIN SONUÇLARINDAN BDDK SORUMLU TUTULAMAZ. RAPORDAN KAYNAK GÖSTERİLMEK SURETİYLE KISMEN ALINTI YAPILABİLİR.

BANKACILIK DÜZENLEME VE DENETLEME KURUMU
ATATÜRK BULVARI NO 191 06680 KAVAKLIDERE ANKARA-TÜRKİYE

İLETİŞİM BİLGİLERİ: STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ
TEL: (312) 455 65 29, FAKS: (312) 424 08 74
www.bddk.org.tr E-posta: rg@bddk.org.tr

BU YAYIN TÜM İÇERİĞİ İLE BDDK İNTERNET SAYFASINDA YER ALMAKTADIR.

BDDK XEROX DOKÜMAN MERKEZİNDE 425 ADET BASILMIŞTIR.

BASIM TARİHİ: 3 TEMMUZ 2007

AÇIKLAMA

- Bu Rapor, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu Teşkilat Yönetmeliğinin 18 inci maddesinin (j) bendi uyarınca, Basel 2 uygulamalarının mali sektör üzerindeki gerçekleşen ve olası etkilerini incelemek üzere hazırlanmıştır.

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bankacılık sektörü toplam aktif büyüklüğünün %50'sini oluşturan bankalar, bireysel ve konsolide bazda CRD/Basel 2'ye ilişkin strateji ve politikalarını yönetim kurullarına onaylatarak uygulamaya koymuştur. Bankacılık sektörünün %80'i, CRD/Basel 2 çalışmalarını yürütecek üst yönetimi ve birimleri oluşturmuş ayrıca, %82'si bu çalışmaları yürütecek sorumlu personeli belirlemiştir.

CRD/Basel 2'ye geçişte kurum içi yol haritalarına, sektör aktifinin %72,7'sini oluşturan bankalar büyük ölçüde, %25,9'u kısmen, %1,6'sı tam uyumlu iken, %0,1'i ise uyumsuzdur. Bankaların %92'si kredi riskinde standart yaklaşıma %50 ile %100 arasında uyum sağlarken, %73'ü içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımda ve menkul kıymetleştirmede %50'den düşük uyum sağlamıştır. Bankaların %97'si piyasa riskinde standart yöntemle uyum sağlarken, içsel ölçüm yöntemlerinde ve değerlemeye ilişkin hususlar ile spesifik riske ilişkin hususlarda bu oran %70'lere düşmektedir. Operasyonel riskte bankaların %90'ı temel gösterge yaklaşımına %75 ile %100 arasında uyum sağlarken, standart yaklaşımda %75 ile %100 arasında uyum sağlayan bankaların oranı %57'de kalmaktadır. İleri ölçüm yaklaşımlarında ise bankaların %74'ü, %0 ile %25 arasında uyum sağlamışlardır.

Bankaların Basel 2 konusunda temel prensipler ve operasyonel risk (ikinci yapısal blok) uyum oranlarının, ikinci yapısal bloğun diğer hususlarına sağlanan uyumdan göreceli olarak daha az olduğu görülmektedir. İkinci yapısal bloğun temel prensipleri ve operasyonel riske ilişkin %50 ile %100 uyum düzeyi %48 civarında iken bu oran kredi, piyasa, yapısal faiz ve likiditede %70'lere kadar yükselmektedir. Bununla birlikte, üçüncü yapısal blokta bankaların %80'inin %50 ile %100 arasında uyum sağladığı görülmektedir. CRD/Basel 2 ile ilgili karşılaşılan sorunlara ve kısıtlara bakıldığında bankaların öncelikli engelinin veri eksikliği olduğu görülmektedir. Bu kısıtları, mevzuattaki belirsizlikler ve teknolojiye karşılaşılan sorunlar takip etmektedir. Bankaların büyük çoğunluğunun nitelikli personel, bütçe ve CRD/Basel 2'nin anlaşılabilmesi hususlarında sorun yaşamadığı da verilen cevaplardan anlaşılmaktadır.

CRD/Basel 2 ile ilgili olarak, bankacılık sektörü toplam aktif büyüklüğünün %50'si ekonomik sermaye tahsisi uygulamasına geçmeyi planlarken, %44,4'ü ise ekonomik sermaye tahsisi uygulamasını oluşturma aşamasındadır. Bankacılık sektörünün toplam aktifinin

%80'inden fazlasını temsil eden 32 bankanın yapısal faiz oranı riski analizi sonuçlarını karar alma süreçlerinde kullandığı görülmektedir. Sektörün %73,3'ünü oluşturan bankalar yapısal faiz oranı riski analizi sonuçlarını, orta ve uzun dönem stratejilerini belirleme sürecinde kullanırken, yarısına yakını ise ürün fiyatlaması (aktif payı %45,4) ve yatırım/plasman kararlarının alınması sürecinde (aktif payı %41) kullandığını belirtmiştir.

Bankacılık sektörünün aktif büyüklüğünün yaklaşık olarak %75'ini oluşturan bankaların likidite riski analizi sonuçlarını karar alma süreçlerinde kullandığı görülmektedir. Bu bankalardan toplam aktif büyüklüğün yaklaşık %68'ini temsil edenler, likidite riski analizi sonuçlarını bankanın orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesi sürecinde kullanırken, %41'ini temsil eden kısım ise yatırım/plasman kararlarını alma sürecinde kullanmaktadır.

Üçüncü yapısal blok kapsamında bankacılık sektörünün %52,2'sinin yönetim kurulu tarafından onaylanmış kamuya açıklama politikası mevcutken, %45'i konuya ilişkin planlama ve politika oluşturulma aşamasındadır. Bankacılık sektöründe, kamuya açıklama uygulamalarının CRD/Basel 2'de öngörülen kamuya açıklama yükümlülüklerine uygun duruma getirilmesi sürecinde mali, fiziki ve beşeri kaynak yeterliliği konusunda toplam aktif büyüklüğünün yarısından fazlasını temsil eden bankalar, kaynaklarını büyük ölçüde yeterli olarak belirtmişken, %31'i ise kaynaklarının tamamen yeterli olduğunu belirtmiştir. CRD/Basel 2'nin uygulama kapsamına ilişkin açıklama yükümlülüklerine ise, sektörün %69'u düzeyindeki bir bölümünün büyük ölçüde uyumlu olduğu, %16,2'lik bölümünün kısmen uyumlu olduğu sadece %2,4'e ulaşan bölümünün uyumsuz olduğu görülmektedir. Sermaye yapısı ve sermaye yeterliliğine ilişkin olarak sektörün, %50'yi aşan bir oranda büyük ölçüde uyumlu olduğu ayrıca sermaye yeterliliği açısından %17,2 ve sermaye yapısına ilişkin açıklamalarda ise %24,1 düzeyinde tam uyumlu olduğu görülmektedir.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER.....	iii
TABLolar.....	iii
GRAFİKLER.....	iii
KISALTMALAR.....	iv
YÖNETİCİ ÖZETİ.....	i
GİRİŞ.....	1
1. Strateji ve Politikalara İlişkin Çalışmalar.....	2
2. Basel 2'ye Yönelik Uyum Çalışmaları.....	5
3. Birinci Yapısal Blok.....	10
4. İkinci Yapısal Blok.....	18
5. Üçüncü Yapısal Blok.....	21

TABLolar

Tablo 1-1: Strateji ve Politikaların Oluşturulması.....	2
Tablo 1-2: İlerleme Raporunun YK'ya İletilme Sıklığı ve Performans Ölçütleri.....	2
Tablo 1-3: İş Süreçleri ve Zayıf -Güçlü Tarafların Belirlenmesi ile Acil Durum Planları.....	3
Tablo 2-1: Sistem ve Altyapı Yeterliliği.....	7
Tablo 2-2: CRD/Basel 2 Uygulamasının Muhtemel Etkileri.....	8
Tablo 3-1: Kredi Riski Azaltım Yöntemlerinin Kullanım Sıklığı.....	10
Tablo 3-2: Kullanılan/Kullanılması Planlanan Derecelendirme/Skorlama Modelleri.....	11
Tablo 3-3: Derecelendirme Notları ve Kredi Riski Parametrelerine İlişkin Veri Biriktirme.....	12
Tablo 3-4: Kredi Riski Stres Testi Uygulaması ve Testlerde Kullanılan Senaryo Türleri.....	12
Tablo 3-5: Kredi Riski Analizi Sonuçlarının Karar Alma Sürecinde Kullanılma Oranı.....	13
Tablo 3-6: Operasyonel Risk Hesaplamasında Kullanılan/Kullanılacak Yöntemler.....	13
Tablo 3-7: Operasyonel Risk Hesaplamasında İleri Yöntemlere Geçiş ve Alt Yapı Yeterliliği.....	13
Tablo 3-8: Operasyonel Risk Ölçümü ve Sermaye Tahsisinde Kullanılan İleri Ölçüm Yöntemleri.....	14
Tablo 3-9: Operasyonel Risk Kayıp Olayı sınıflandırması.....	14
Tablo 3-10: Operasyonel Risk Verilerinin Veri Sisteminden Üretilebilmesi.....	15
Tablo 3-11: Operasyonel Risk Analizi Sonuçlarının Karar Alma Süreçlerinde Kullanımı.....	15
Tablo 3-12: Piyasa Risklerinin Ölçümünde İçsel Model Kullanımı ve Modellerin Dayandığı Yöntemler.....	16
Tablo 3-13: Piyasa Risklerinin Ölçümünde Kullanılan Volatilite Hesaplama Yöntemleri.....	16
Tablo 3-14: Stres Testi Senaryoları ve Uygulaması.....	16
Tablo 3-15: Piyasa Riski Verilerinin Sisteminden Üretilebilmesi.....	17
Tablo 3-16: Piyasa Riski Analizi Sonuçlarının Karar Alma Süreçlerinde Kullanılması.....	17
Tablo 4-1: Ekonomik Sermaye Tahsisi ve İçsel Özkaynak Değerlendirme Yöntemleri.....	18
Tablo 4-2: Yapısal Faiz Oranı ve Likidite Riski Analizi Sonuçlarının Kullanıldığı Alanlar.....	19
Tablo 4-3: Kredi Yoğunlaşması-Artık -Karşı Taraf Risklerine İlişkin Strateji ve Politikalar.....	20
Tablo 5-1: Yönetim Kurulu Tarafından Onaylanmış Kamuya Açıklama Politikası.....	21
Tablo 5-2: Kamuya Açıklama Yükümlülüklerinin Uygun Hale Getirilmesinde Kaynak Yeterliliği.....	21
Tablo 5-3: CRD/Basel 2'de Öngörülen Kamuya Açıklama Yükümlülüklerine Uyum.....	21

GRAFİKLER

Grafik 1-1: Stratejik Planın Denetimi.....	3
Grafik 2-1: Kredi-Piyasa-Operasyonel Risklere ve İkinci Yapısal Bloğa Uyum Durumu.....	5
Grafik 2-2: Karşılaşılan Sorunlar.....	6
Grafik 2-3: Uyum Hazırlıkları İçin Yapılan/Yapılacak Yatırımların Tutarları.....	7
Grafik 2-4: Alman Destek ve Danışmanlık Hizmetleri.....	8
Grafik 3-1: Yasal Sermaye Hesaplama Yöntemleri ve İleri Yöntemlere Geçiş Tarihi.....	10
Grafik 3-2: Beklenen Kayıp Bazlı Karşılık Hesaplamaya Yönelik Çalışmalar.....	11
Grafik 4-1: Değişen Risk Profiline Sermayeye Etkisinin Değerlendirilmesi İçin Sistem Tesisi.....	18

KISALTMALAR

Basel 2	Sermaye Ölçümü ve Sermaye Standartlarının Uluslararası Düzeyde Yakınlaştırılması
BDDK	Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
KOBİ	Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler
RMD	Riske Maruz Değer
THK	Temerrüt Halinde Kayıp
TO	Temerrüt Olasılığı
TT	Temerrüt Tutarı
YK	Yönetim Kurulu

GİRİŞ

Basel 2 uygulamasına geçişe ilişkin Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) Taslak Yol Haritası, 30 Mayıs 2005 tarihinde kamuoyuna açıklanmıştır. Taslak Yol Haritasında, Basel 2'ye yönelik olarak bankaların da kendi yol haritalarını oluşturmaları ve altışar aylık periyotlarda anketlere verilecek cevaplar vasıtası ile yol haritaları kapsamında yürütmüş oldukları faaliyetlere ilişkin olarak Kurumumuzu bilgilendirecekleri ifade edilmiştir.

Bu Raporda, Aralık 2006 tarihi itibarıyla ilerleme raporlarına esas teşkil eden anket sorularında yer alan temel hususlara değinilmekte ve özel önem arz ettiği düşünülen konular ele alınmaktadır.

Rapor;

1. Strateji ve Politikalara İlişkin Çalışmalar
2. Basel 2'ye Yönelik Uyum Çalışmaları
3. Birinci Yapısal Blok
4. İkinci Yapısal Blok
5. Üçüncü Yapısal Blok

olmak üzere beş ana alt başlıktan oluşmaktadır.

Bu çerçevede, ankette yer alan soruların ele alınış biçimi, verilen cevapların kapsam ve niteliği bankadan bankaya önemli ölçüde değişebilmektedir. Raporda, münferit bazda bankalara ilişkin bilgilere ve banka bazlı değerlendirmelere yer verilmemiş, istatistikî veriler sektör aktif toplamına oranlama şeklinde verilmiştir. Anket çalışmasında verilen cevaplara olabildiğince sayısal sonuçlar çıkarılmaya çalışılmış, aktif yüzdesi BDDK veri tabanında yer alan banka aktif toplamları sektör toplamı 100 kabul edilerek hesaplanmıştır. Bankalar ankette yöneltilen sorulara birden fazla cevap verebildiğinden bazı cevapların değerlendirilmesinde aktif toplamı 100 rakamını aşabilmekte ya da cevap vermemeleri durumunda 100 rakamının altında kalabilmektedir. Bu nedenle okuyucunun her cevabı kendi içinde değerlendirmesi yerinde olacaktır.

1. Strateji ve Politikalara İlişkin Çalışmalar

Bankacılık sektörü toplam aktif büyüklüğünün %50'sini oluşturan bankalar, bireysel ve konsolide bazda CRD/Basel 2'ye ilişkin strateji ve politikalarını yönetim kurullarına onaylatarak uygulamaya koymuştur. Bu durum özellikle banka yönetim kurullarının konuya verdiği önemin bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 1-1: Strateji ve Politikaların Oluşturulması

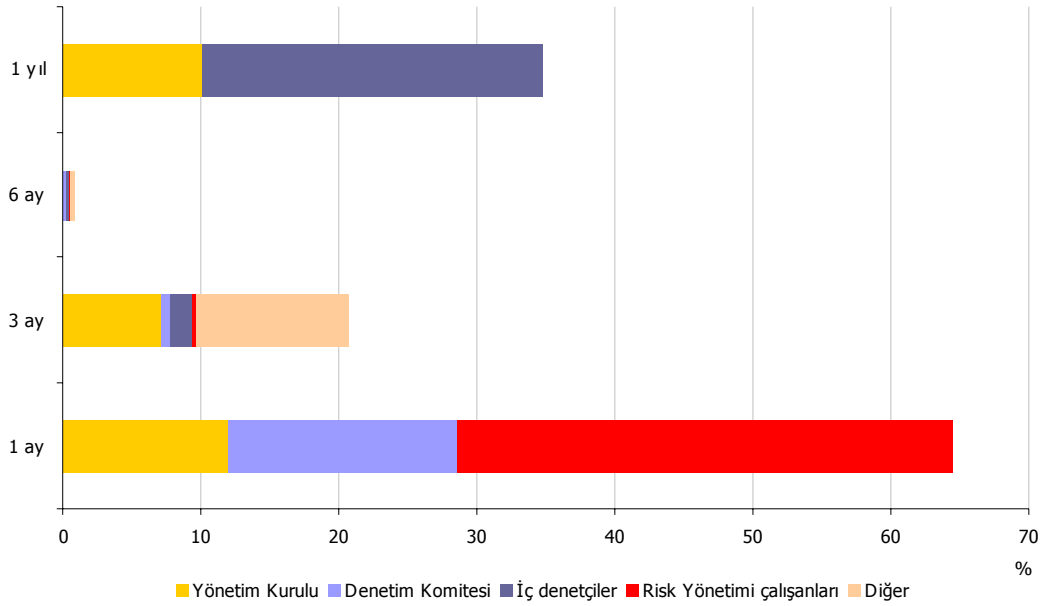
	Bireysel	Konsolide
Hazırlanması düşünülmemektedir	0,2	0,2
Hazırlanması planlanmaktadır	19,7	26,5
Hazırlanmaktadır	17,7	7,3
Hazırlanmış ve YK onayına sunulmuştur	0,9	0,8
YK tarafından onaylanmış ve uygulanmaktadır	52,6	50,2

Sektör aktifinin %52,6'sını oluşturan bankalarda, stratejik planlarında yer alan amaçlara ve hedeflere yönelik performans ölçütleri oluşturulmuş olup, toplam aktiflerin %83,6'sını teşkil eden bankalar, CRD/Basel 2 projesinin ilerleme/durum raporunu yönetim kuruluna bir ve üç aylık sıklıkta sunmaktadır. Toplam aktiflerin %44,5'ini oluşturan bankalarda CRD/Basel 2 projesine ilişkin performans ölçütleri oluşturulmuşken %51,4'ünde oluşturulmamıştır.

Tablo 1-2: İlerleme Raporunun YK'ya İletilme Sıklığı ve Performans Ölçütleri

İlerleme Raporunun YK'ya İletilme Sıklığı	Performans Ölçütlerinin Oluşturulması
1 ay	28,0 Oluşturulmuştur 44,5
3 ay	55,6 Oluşturulmamıştır 51,4
6 ay	3,8
1 yıl	10,8
>1 yıl	0,2

Stratejik planın denetiminin daha çok 1 ay ve 1 yıllık dönemlerde yapıldığı görülmektedir. Bu kapsamdaki denetim, 1 aylık dönemde %35,9 oranında risk yönetimi çalışanları tarafından, 1 yıllık dönemde ise %24,6 oranında iç denetçiler tarafından gerçekleştirilmiştir.

Grafik 1-1: Stratejik Planın Denetimi

Bankacılık sektörü, CRD/Basel 2 ile ilgili olarak yaklaşık %65 oranında iş akış şemalarını, faaliyetleri yürüten birimlerin bu iş akış şemalarına uygun olarak görev, yetki ve sorumluluklarını ve karar alma sürecine ilişkin usul ve esaslarını oluşturmuş veya uygulamaktadır. Bununla birlikte, sektörün %35'i iş akış şemalarını ve iş akış şemalarına uygun görev, yetki ve sorumlulukları oluşturmayı gereksiz görmekte veya planlamaktadır.

Tablo 1-3: İş Süreçleri ve Zayıf -Güçlü Tarafların Belirlenmesi ile Acil Durum Planları

	Gerek Görülmemektedir	Planlanmaktadır	Oluşturulmaktadır	Uygulanmaktadır
İş Akış Şemalarının Oluşturulması	5,3	29,7	22,0	42,9
İş Tanımlarının Belirlenmesi	5,2	29,8	21,9	43,1
Karar Alma Süreçlerinin Oluşturulması	2,0	28,9	29,0	38,7
Zayıf ve Güçlü Tarafların Belirlenmesi	0,3	24,8	27,9	46,1
Acil ve Beklenmedik Durum Planları	8,3	65,0	2,8	22,1

Bankacılık sektörünün %46'sı CRD/Basel 2 kapsamında zayıf ve güçlü yanlarını belirlemiş ve bu konuda bir plan uygulamaktadır. Bankaların %65'i CRD/Basel 2 ile ilgili acil ve beklenmedik durum planı oluşturmayı planlamakta, bununla birlikte uygulayan bankaların oranı %22'de kalmaktadır.

Bankacılık sektörünün %80'i CRD/Basel 2 çalışmalarını yürütecek üst yönetimi ve birimleri oluşturmuştur. CRD/Basel 2 çalışmalarını yürütecek sorumlu personelini belirleyen bankaların oranı %82 iken, bu oran komite belirleyen bankalar için %76'dır. CRD/Basel 2'ye uyuma yönelik faaliyetleri yürüten farklı kişi, birim ve komiteler arasındaki işbirliğini

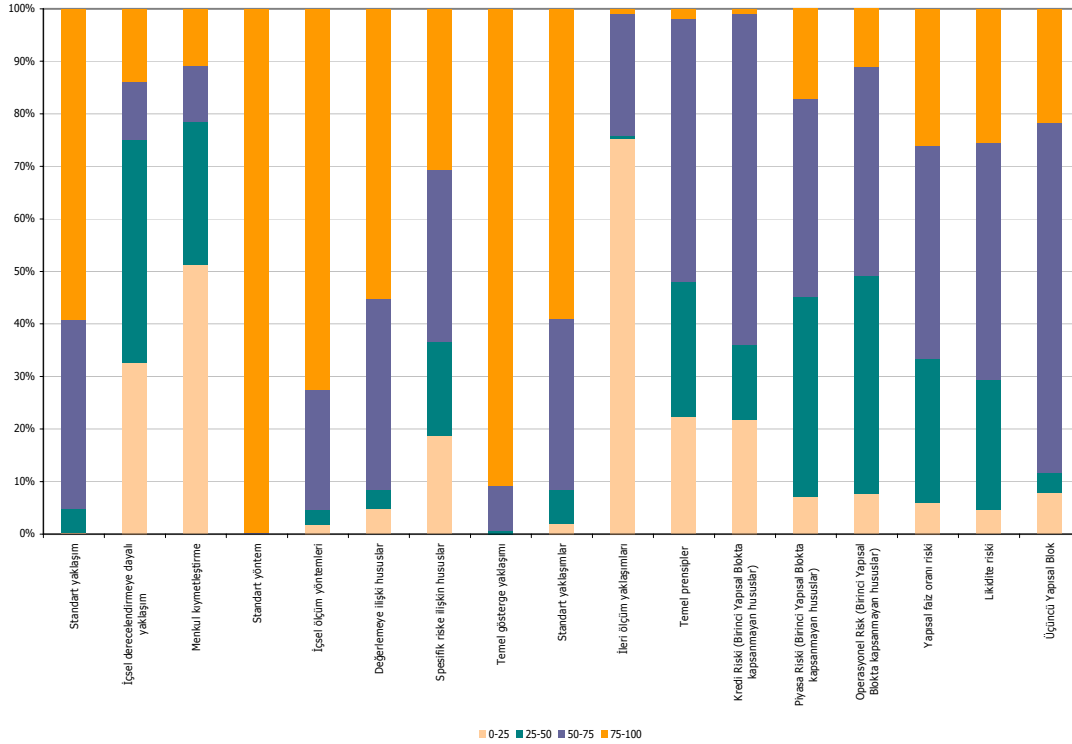
yazılı veya şifahi belirli kurallara göre yapan bankaların oranı %26'dır. İşbirliğini hangi sıklıkta yaptıkları sorusuna bankaların %67'si ihtiyaç duyulduğunda cevabını vermişlerdir. Bu durum bankaların CRD/Basel 2'ye uyuma yönelik faaliyetlerin koordinasyonunda iyileştirmeye ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

2. Basel 2'ye Yönelik Uyum Çalışmaları

CRD/Basel 2'ye geçişte sektör aktifinin %72,7'sini oluşturan bankalar kurum içi yol haritasına büyük ölçüde, %25,9'u kısmen, %1,6'sı tam uyumlu iken, %0,1'i ise uyumsuzdur.

Bankaların CRD/Basel 2'ye ne kadar uyumlu oldukları sorularına sırasıyla kredi riski, piyasa riski, operasyonel risk, ikinci yapısal blok ve üçüncü yapısal blok için verdikleri cevaplar aşağıdaki grafiklerde gösterilmiştir. Buna göre, bankaların %92'si kredi riskinde standart yaklaşıma %50 ila %100 arasında uyum sağlarken, %73'ü içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımda ve menkul kıymetleştirmede %50'den düşük uyum sağlamışlardır.

Grafik 2-1: Kredi-Piyasa-Operasyonel Risklere ve İkinci Yapısal Bloğa Uyum Durumu

Bankaların %97'si piyasa riskinde standart yöntemle uyum sağlarken, içsel ölçüm yöntemlerinde ve değerlemeye ilişkin hususlar ile spesifik riske ilişkin hususlarda bu oran %70'lere düşmektedir.

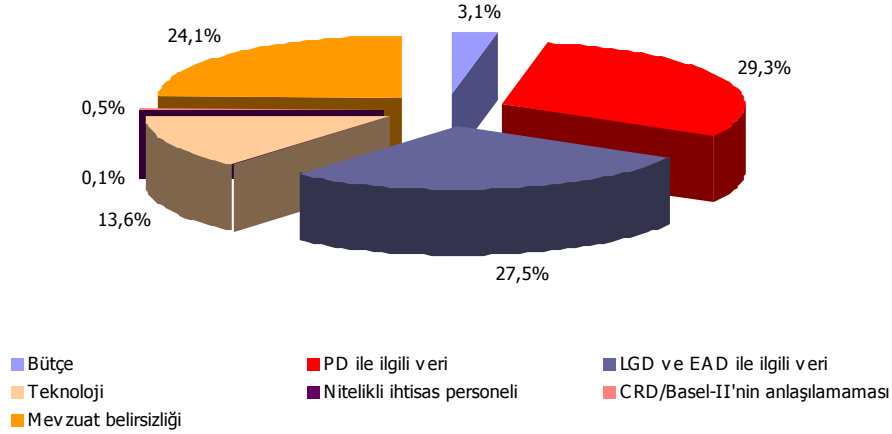
Operasyonel riskte bankaların %90'ı temel göstere yaklaşımına %75 ila %100 arasında uyum sağlarken, standart yaklaşımda %75 ila %100 arasında uyum sağlayan bankaların oranı

%57'de kalmaktadır. İleri ölçüm yaklaşımlarında ise bankaların %74'ü, %0 ila %25 arasında uyum sağlamıştır.

Bankaların Basel 2 konusunda temel prensipler ve operasyonel risk (ikinci yapısal blok) uyum oranlarının, ikinci yapısal bloğun diğer hususlarına sağlanan uyumdan göreceli olarak daha az olduğu görülmektedir. İkinci yapısal bloğun temel prensipleri ve operasyonel riske ilişkin %50 ila %100 uyum düzeyi % 48 civarında iken bu oran kredi, piyasa, yapısal faiz ve likiditede %70'lere kadar yükselmektedir. Buna karşın, üçüncü yapısal blokta bankaların %80'inin %50 ila %100 arasında uyum sağladığı görülmektedir.

CRD/Basel 2 ile ilgili karşılaşılan sorunlara ve kısıtlara bakıldığında bankaların öncelikli engelini veri eksikliği olduğu görülmektedir. Bu kısıtları mevzuattaki belirsizlikler ve teknolojiye karşılaşılan sorunlar takip etmektedir. Bankaların büyük çoğunluğunun nitelikli personel, bütçe ve CRD/Basel 2'nin anlaşılabilmesi hususlarında sorun yaşamadığı da verilen cevaplardan anlaşılmaktadır.

Grafik 2-2: Karşılaşılan Sorunlar

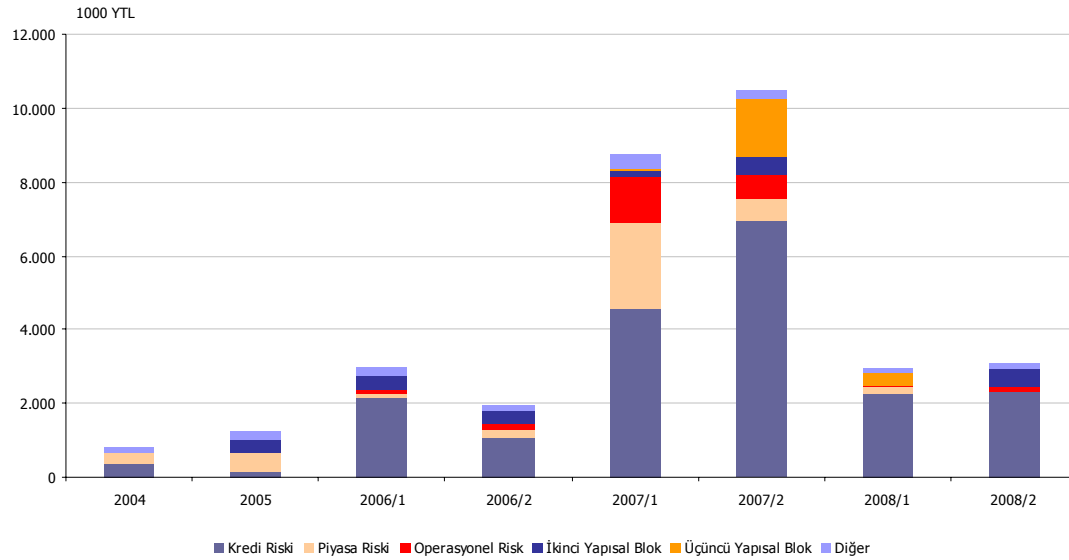
Sektörde yasal sermayenin hesaplanmasında hali hazırda altyapıları ve sistemleri kredi riski için; %77,1 ile basitleştirilmiş standart yaklaşımı ve %96,5 ile standart yaklaşımı, piyasa riski için; % 98,5 ile standart yaklaşımı ve %82,2 ile içsel model yaklaşımını ve operasyonel risk için; %96,7 ile temel gösterge yaklaşımını, %90,1 ile standart yaklaşımı ve %83,7 ile alternatif standart yaklaşımı kullanmaya elverişli olan bankalar çoğunluğu oluşturmaktadır. Bununla birlikte bankalar tarafından altyapıları ve sistemlerinin, kredi riski için içsel

derecelendirmeye dayalı yaklaşımları ve operasyonel risk için ileri ölçüm yaklaşımlarını kullanmaya uygun olmadığı belirtilmiştir.

Tablo 2-1: Sistem ve Altyapı Yeterliliği

Kredi Riski	Basitleştirilmiş Standart Yaklaşım	77,1
	Standart Yaklaşım	96,5
	Temel İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım	23,4
	İleri İçsel Derecelendirmeye Dayalı Yaklaşım	13,0
Piyasa Riski	Standart Yaklaşım	98,5
	İçsel Model	82,2
Operasyonel Risk	Temel Gösterge Yaklaşımı	96,7
	Standart Yaklaşım	90,1
	Alternatif Standart Yaklaşım	83,7
	İleri Ölçüm Yaklaşımları	1,1

Grafik 2-3: Uyum Hazırlıkları İçin Yapılan/Yapılacak Yatırımların Tutarları

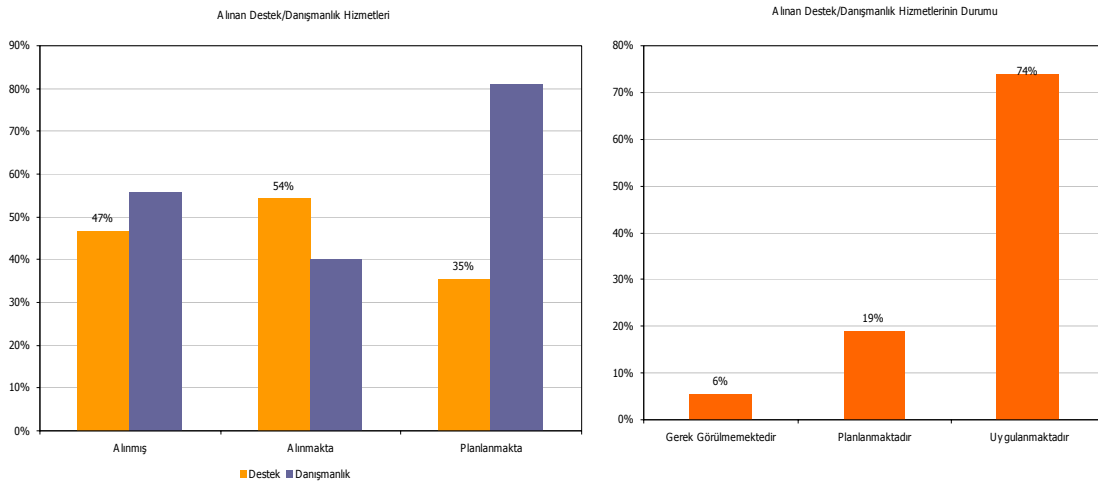

Bankalarda CRD/Basel 2 yatırımları özellikle kredi riski üzerine yoğunlaşmış, bunu piyasa ve operasyonel riskler takip etmiştir. 2007 yılının ikinci yarısında üçüncü yapısal blok yatırımlarına başlanması da önem arz etmektedir. 2008 için öngörülen yatırımlar da ise kredi riski başı çekmekte, devamında ise ikinci ve üçüncü yapısal bloklar gelmektedir.

Tablo 2-2: CRD/Basel 2 Uygulamasının Muhtemel Etkileri

(%)	Etkisiz	Kısmen Etkili	Etkili
Veri	0	0,3	97,5
Risk ölçüm analizleri	0,4	0,3	97,0
Sermaye yükümlülüğü	0,5	0,4	96,8
Düzenleme/denetim	0,2	0,8	96,7
Derecelendirme sistemleri	0,2	1,1	96,4
Yasal raporlama	0,2	5,2	92,3
Karşılıklar	0,5	4,6	91,6
Kamuya açıklama	0,2	6,4	91,2
İtibar	0,6	11,0	86,1
Rekabet yapısı	4,2	7,4	86,0
Raporlama sistemleri	0	18,4	79,3
Karlılık	0,4	21,3	77,9
Teminat/garantiler	4,0	16,4	77,3
Limit tahsisi	0,6	19,9	77,2
Portföy tercihi	0,4	30,8	65,8
Fiyatlama	0,4	33,8	63,5
Performans ölçümleri	2,1	32,1	62,7
Konsolidasyon	5,9	39,5	51,9
Fonlama maliyeti	0,4	49,7	47,6
İnsan kaynakları	6,1	78,5	13,1
Organizasyonel yapı	18,5	67,1	12,3

CRD/Basel 2 uygulamasında oluşacak en önemli etkiler, bankalar tarafından sermaye yükümlülüğü, veri hazırlama, risk ölçüm analizleri, düzenleme/denetim, derecelendirme sistemleri, yasal raporlama, karşılıklar, kamuya açıklama, itibar, rekabet yapısı, raporlama sistemleri, karlılık, teminatlar, limit tahsisi, portföy tercihi, fiyatlama, performans ölçümleri, konsolidasyon ve fonlama maliyeti olarak belirtilmiştir. İnsan kaynakları ve organizasyonel yapı ise önemli görülmemektedir.

Grafik 2-4: Alınan Destek ve Danışmanlık Hizmetleri

Bankalar yoğun olarak destek ve danışmanlık hizmeti almakta ve ileride artan seviyede danışmanlık hizmeti almayı planlamaktadırlar. Alınan bu hizmetler yüksek oranda belgelendirilmekte, kontrol edilmekte ve iyileştirilmektedir.

3. Birinci Yapısal Blok

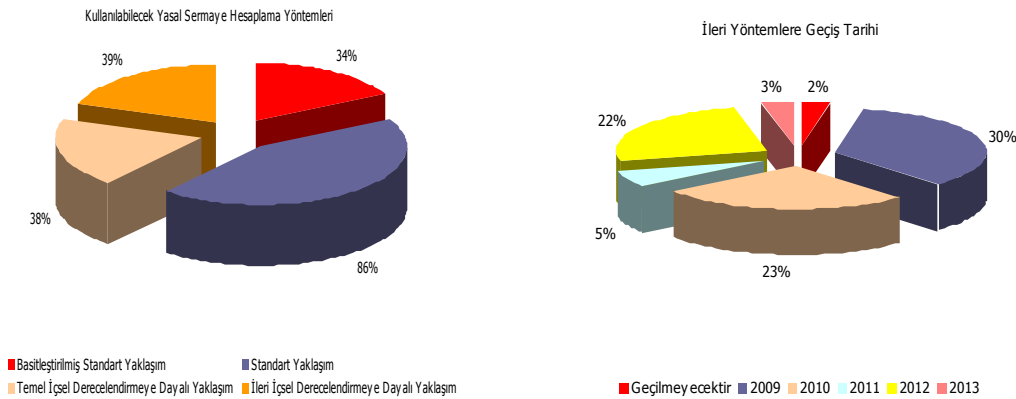
Kredi riski tanımı kapsamında, bilanço içi ve bilanço dışı kredi riskinde hazine ve merkez bankaları, diğer bankalar, kurumsal müşteriler, perakende müşteriler ve iştirakler dikkate alınmakta, karşı taraf kredi riskinde ise repo ve türev portföylerinde hazine ve merkez bankaları, diğer bankalar, ihtisas kredileri hariç diğer kurumsal müşteriler, konut ipoteği ve nitelikli rotatif perakende işlemler hariç diğer perakende işlemler ve ticari portföy dikkate alınmaktadır.

Tablo 3-1: Kredi Riski Azaltım Yöntemlerinin Kullanım Sıklığı

(%)	Kullanılmıyor	Kullanılması Planlanıyor	Kısmen Kullanılıyor	Yoğun Şekilde Kullanılıyor
Teminatlar	0,0	10,1	0,5	88,1
Garanti ve Kefaletler	0,0	10,1	0,7	88,0
Bilanço İçi Netleşme Söz.	59,1	18,6	17,4	2,4
Sigortalama	27,7	12,5	33,3	24,1
Finansal Korunma	46,7	43,4	6,7	0,8
Risk Transferi	42,4	47,9	7,5	0,0
Diğer	0,2	10,1	0,0	0,0

Kredi riski azaltım yöntemlerinde %88 oranında teminatlar ile garanti ve kefaletler kullanılmakta, sigorta kullanımı ise %24'te kalmaktadır. Finansal korumanın kullanılması %43,4 ve risk transferlerinin kullanılması ise bankacılık sektörünün %47,9'u tarafından planlanmaktadır. Finansal koruma %46,7 ve risk transferi ise %42,4'ü tarafından kullanılmamaktadır.

Grafik 3-1: Yasal Sermaye Hesaplama Yöntemleri ve İleri Yöntemlere Geçiş Tarihi

Bankalar yoğun olarak standart yaklaşımı kullanmayı planlamakta, sektörün küçük bir kısmı ise basitleştirilmiş standart yaklaşım, temel içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşım ve ileri içsel derecelendirmeye dayalı yaklaşımı kullanmayı planlamaktadır. Sektörün %98'i ileri yöntemlere geçmeyi planlamakta fakat, geçiş süreleri farklılık arz etmektedir. Ancak, önümüzdeki 3 yıl içerisinde sektörün %50'si ileri yöntemlere geçmeyi planlamaktadır.

Tablo 3-2 Kullanılan/Kullanılması Planlanan Derecelendirme/Skorlama Modelleri

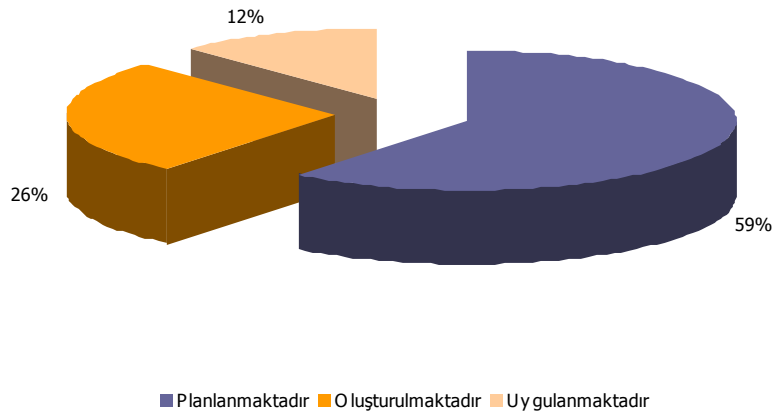
	Şirketler	Bankalar	Hazineden Alacaklar	KOBİ	Perakende	Kredi Kartı
Mevcut Durum						
Derecelendirme/skorlama sistemi	35,3	34,7	15,8	33,3	46,2	46,4
İstatistik tabanlı	10,6	0,2	1,2	21,5	17,1	16,3
Yargısal tabanlı	27,1	38,8	40,7	15,7	32,6	41,1
Hibrit (istatistik+ yargısal)	44,3	14,6	1,9	44,0	15,8	3,4
Tahmini yapılan parametreler	41,2	24,2	24,1	40,9	28,9	28,9
Kullanılması Planlanan						
Derecelendirme/skorlama sistemi	12,7	8,6	4,4	9,8	22,4	21,8
İstatistik tabanlı	12,6	0,5	0,3	15,6	41,2	41,6
Yargısal tabanlı	1,0	0,2	2,0	10,2	2,3	0,2
Hibrit (istatistik+ yargısal)	53,8	29,5	23,6	45,4	15,1	11,3
Tahmini yapılan parametreler	60,3	39,0	39,3	60,1	59,5	55,6

* Bankalar soruya birden fazla cevap verdiği için toplam rakamlar %100'ü aşmaktadır.

Bankalarda Aralık 2006 itibariyle mevcut skorkart modelleri, derecelendirme/skorlama sistemine dayalı ve yargısal tabanlı olarak kullanılmakta, şirketler ve KOBİ'ler için ise hibrit ve parametre tahminine dayalı modelleme de kullanılmaktadır.

Sektörün aktif büyüklüğünün yaklaşık %14'ünü oluşturan 6 banka 1 yıl içerisinde ileri yöntemleri kullanabilmeleri için gereken bilgi ve veri sistemleri altyapısına sahip olabileceklerini ifade ederken, 1 banka 2 yıl, 9 banka 3 yıl, 4 banka 4 yıl ve 17 banka ise 5 yıl ve üzeri bir süre içerisinde söz konusu altyapıya sahip olmayı beklediklerini ifade etmektedir.

Bu çerçevede, bankaların büyük çoğunluğunun standart yöntemler için altyapılarının yeterli olduğunu ve ileri yöntemler için de çalışmalarını sürdürdüklerini ifade etmektedir.

Grafik 3-2: Beklenen Kayıp Bazlı Karşılık Hesaplamaya Yönelik Çalışmalar

Sektörün %12'sini oluşturan bankalar beklenen kayıp bazlı karşılık hesaplama yöntemini kullanmakta, diğerleri ise bu yönteme geçmek için gerekli alt yapıyı oluşturmakta ya da oluşturmayı planlamaktadır.

Tablo 3-3: Derecelendirme Notları ve Kredi Riski Parametrelerine İlişkin Veri Biriktirme

	1 yıl	2 yıl	3 yıl	4 yıl	5 yıl	5 +	Toplam
TO	5,5	10,9	0,6	18,0	20,5	0,8	56,4
THK	14,2	0,8	0,1	0,0	2,2	12,9	30,4
TT	14,2	0,8	0,1	0,0	14,2	0,1	29,5
İçsel Derecelendirme Notları	6,2	0,9	10,7	33,0	20,5	0,2	71,6

Bankalar yoğun olarak veri biriktirmeye başlamış olup, TO için %38 oranında 4-5 yıl süreyle birikim mevcut iken, THK ve TT'de %14,2 oranında 1 yıllık birikim mevcuttur, TT'de 5 yıldır veri biriktiren bankaların oranı %14,2'dir. İçsel Derecelendirme Notlarında ise % 53,5 oranı ile ağırlık 4-5 yıl aralığındadır. Toplamda ise TT'de %29,5 ve içsel derecelendirme notlarında sektörün %71,6'sı veri biriktirmeye başlamıştır.

Tablo 3-4 Kredi Riski Stres Testi Uygulaması ve Testlerde Kullanılan Senaryo Türleri

Kullanılıyor	78,7
Tek bir parametrenin değiştirildiği senaryolar (duyarlılık analizleri)	34,9
Çok değişkenli senaryolar	29,9
Tarihsel senaryolar	3,0
Diğer	10,7
Kullanılmıyor	29,7

* Bankalar soruya birden fazla cevap verdiği için toplam rakamlar %100'ü aşmaktadır.

Stres testlerini kullanan bankalar sektörün %78,7'sini oluşturmaktadır. Yoğun olarak duyarlılık analizleri ve çok değişkenli senaryolar analiz edilmekte, sektör için tarihsel senaryoların kullanımı önem arz etmemektedir. Sektörün %30'u ise stres testlerine başvurmamaktadır.

Bilgi işlem sistemi, risk ölçümlerini %93 oranında, geriye dönük testleri %42 oranında ve stres testlerini %57 oranında otomatik olarak gerçekleştirebildiğini belirtmiştir. Yoğun kullanımda olan programlar, ofis programları olmakla beraber bu programların yanında gelişmiş yazılımların kullanımı özellikle risk ölçümlerinde %30 payla önem arz etmektedir. Sektörün risk ölçümleri ve geriye dönük testlerde %1'i ve stres testlerinde ise %8'i bu işlemleri manüel olarak gerçekleştirmektedir.

Tablo 3-5: Kredi Riski Analizi Sonuçlarının Karar Alma Sürecinde Kullanılma Oranı

Karar alma sürecinde kullanılmaktadır	99,1
Banka orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesi	74,2
Kaynakların birimler/iş kolları arasında dağıtımı	17,1
Ürün fiyatlaması	36,1
Yatırım /Plasman kararları	56,4
Limit tahsisi	68,4
Karşılık ayrılması	33,3
Performans ölçümü	43,0
Riske ayarlı getiri hesaplamaları	24,1
Bütçeleme	27,8
Diğer	1,5
Karar alma sürecinde kullanılmamaktadır	0,8

Bankaların %99 gibi büyük bir çoğunluğu kredi riski analizi sonuçlarını karar alma süreçlerinde kullanmaktadır. Analiz sonuçları; %74,2 oranında bankanın orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesinde, %68,4 oranında limit tahsisinde, %56,4 oranında yatırım/plasman kararlarında ve %43 oranında performans ölçümlerinde kullanılmaktadır.

Tablo 3-6: Operasyonel Risk Hesaplamasında Kullanılan/Kullanılacak Yöntemler

	Kullanılan	Uygulamanın Başlamasıyla Kullanılacak Olan	Hedeflenen
Temel Gösterge Yaklaşımı	68,7	27,0	0,3
Standart Yaklaşım	58,3	77,7	17,2
Alternatif Standart Yaklaşım	43,5	44,4	4,2
İleri Ölçüm Yaklaşımı	0,1	2,1	78,0
Hiçbiri	0,0	0,0	0,0

Operasyonel risk yasal sermaye hesaplamasında şu anda en fazla kullanılan yöntemler temel gösterge yaklaşımı ve standart yaklaşımdır. Uygulamaya başlanmasıyla bankaların %77,7'si standart yaklaşımda kalmayı tercih ederken, %44,4'ü alternatif standart yaklaşımı kullanmayı düşünmektedir. Nihai hedefte temel gösterge yaklaşımı neredeyse tamamen terk edilmekte ve bankaların çoğunluğu tarafından ileri ölçüm yaklaşımının kullanılması planlanmaktadır.

Tablo 3-7: Operasyonel Risk Hesaplamasında İleri Yöntemlere Geçiş ve Alt Yapı

Yeterliliği		Standart Yöntemde Bilgi ve Veri Sistemleri Alt Yapısının Yeterliliği	
Operasyonel Risk Hesaplamasında İleri Yöntemlere Geçiş			
2 yıl içinde	6,8	Tamamen Yeterlidir	11,7
3 yıl içinde	23,3	Büyük Ölçüde Yeterlidir	79,9
4 yıl içinde	29,1	Kısmen Yeterlidir	7,1
5 yıl içinde	13,4	Yeterli Değildir	0,1
Diğer	29,2		

Sektörün genelinde operasyonel risk yasal sermaye hesaplaması için ileri yöntemlere geçilmesine %29 oranında 3 yıl içinde başlanacaktır. dördüncü yılın sonunda sektörün %59'unun ileri yöntemleri kullanabilir duruma gelmesi beklenmektedir.

Standart yöntem kullanılmasında sektörün %80'ini oluşturan bankaların bilgi ve veri sistemleri alt yapısını büyük ölçüde yeterli görmekle beraber sadece %11,7'lik kısmı tamamen yeterli olduğunu düşünmektedir.

Tablo 3-8: Operasyonel Risk Ölçümü ve Sermaye Tahsisinde Kullanılan İleri Ölçüm Yöntemleri

Temel işkolları bazında sınıflandırma yapılmıştır	63,2
Kayıp Dağılımları Yaklaşımları (LDA)	41,3
Skor Kart Yaklaşımları (SCA)	0,6
Yapay Sinir Ağları (Neural Networks)	0,0
Uç Değerler Teorisi (EVT)	15,1
Melez Yaklaşımlar	26,8
Senaryo Analizleri Yaklaşımları	28,3
Diğer	12,3
Temel işkolları bazında sınıflandırma yapılmamıştır	36,8

Sektörün %63,2'lik kısmı temel işkolları bazında sınıflandırma yapmıştır ve her bir iş kolundan gerekli gösterge verilerini elde edebilmektedir. Operasyonel risk ölçümü ve yasal sermaye tahsisinde ileri ölçüm yöntemlerinden, Kayıp Dağılımları Yaklaşımları, Senaryo Analizleri Yaklaşımları ve Melez Yaklaşımlar yoğunlukla kullanılması planlanan yaklaşımlardır.

Tablo 3-9: Operasyonel Risk Kayıp Olayı Sınıflandırması

Gerek Görülmemektedir	0,3
Planlanmaktadır	2,7
Oluşturulmaktadır	44,2
Uygulanmaktadır	51,5

Sektörün %51,5'i operasyonel risk kayıp olayı sınıflandırmasını oluşturmakla beraber, operasyonel risk kayıp olayı sınıflandırmasını gerekli görmeyenlerin oranının %0,3 düzeyinde olduğu görülmektedir. Bankaların %2,7'lik bir kesiminin ise bu sınıflandırmayı planlama aşamasında olduğu belirtilmektedir. Genel itibarıyla; bankalar, risklilik düzeyi ölçümlerini tüm kademelere aynı periyotta raporlamaktadır. Bankaların %25,2'si yılda bir, %50,3'ü ayda bir raporlama yapmakta, topla aktifin %23'ünü oluşturan bankalara ise risk yönetiminden sorumlu yönetim kurulu üyesine her hafta raporlama yapılmaktadır.

Tablo 3-10: Operasyonel Risk Verilerinin Veri Sisteminden Üretilmesi

	Risk Ölçümleri	Geriye Dönük Testler	Stres Testi
Manüel	12,5	0,0	11,2
Office programları	54,3	18,7	17,6
Gelişmiş yazılımlar	4,6	0,1	0,0

Sektörün yarıdan fazlasının operasyonel risk ölçümlerinde office programlarını kullanmakta olduğu % 4,6'sının gelişmiş yazılımlar kullandığı, % 12,5'inin ise risk ölçümlerini manüel olarak gerçekleştirdiği görülmektedir. Sektörün % 18,7'si geriye dönük testlerde office programlarını kullanmakta olduğunu belirtmiştir. Sektörün büyük bir çoğunluğu bu soruya cevap vermemiştir. Toplam aktiflerin % 11,2'sini oluşturan bankalar, stres testlerini manüel olarak gerçekleştirdiklerini belirtirken, % 17,6'sı office programlarını kullandığını belirtmiştir.

Tablo 3-11: Operasyonel Risk Analizi Sonuçlarının Karar Alma Süreçlerinde Kullanımı

Kullanılmaktadır	80,5
Banka orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesi	19,9
Kaynakların birimler/iş kolları arasında dağıtımı	17,1
Ürün fiyatlaması	0,0
Yatırım /Plasman kararları	0,0
Limit tahsisi	21,7
Karşılık ayrılması	0,0
Performans ölçümü	16,9
Riske ayarlı getiri hesaplamaları	12,2
Bütçeleme	4,9
Diğer	37,4
Kullanılmamaktadır	19,5

Bankalarda kullanılan operasyonel risk analizi sonuçlarının büyük bir çoğunluğu karar alma süreçlerinde kullanılmakta olup, bu sonuçların hangi alanlarda kullanıldığına bakıldığında limit tahsisi, banka orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesi ve kaynakların birimler/iş kolları arasında dağıtımı ve performans ölçümü en başta gelmektedir. Bu alanlardan sonra ise sektör aktiflerinin %12,2'sine sahip bankaların riske ayarlı getiri hesaplamalarında ve % 4,9'unun da bütçelemede bu sonuçları kullandıkları anlaşılmaktadır. Sektörün %37,4'ü nü oluşturan bankalar operasyonel risk analizi sonuçlarını, bunların dışındaki diğer alanlarda da kullanmaktadır.

Tablo 3-12: Piyasa Risklerinin Ölçümünde İçsel Model Kullanımı ve Modellerin Dayandığı Yöntemler

Piyasa Risklerinin Ölçümünde İçsel Model Kullanımı		Modellerin Dayandığı Yöntemler	
Gerek Görülmemektedir	2,6	Tarihi Simülasyon	84,0
Planlanmaktadır	18,2	Varyans-Kovaryans	67,1
Oluşturulmaktadır	22,4	Monte Carlo Simülasyonu	63,3
Kullanılmaktadır	54,2		

Sektörün aktiflerinin %54,2'sini oluşturan bankaların piyasa risklerinin ölçümünde içsel modelleri kullanmakta ve %22,4'ünü oluşturan bankaların ise içsel modellerini oluşturmakta olduğu belirtilmektedir. Çok düşük bir oranda banka ise söz konusu modellere gereksinim duymadığını belirtmiştir.

Tablo 3-13: Piyasa Risklerinin Ölçümünde Kullanılan Volatilité Hesaplama Yöntemleri

Ardışık Bağımlı Koşullu Değişen Varyans (ARCH)	12,7
Genelleştirilmiş Ardışık Bağımlı Koşullu Değişen Varyans (GARCH)	34,3
Üssel Ağırlıklandırılmış Hareketli Ortalama (EWMA)	90,6
Stokastik Volatilité	18,0
Zımnî Volatilité	36,7
Diğer	17,4

Piyasa risklerinin ölçümünde içsel modeller kullanan bankalarda volatilité hesaplamak için çeşitli yöntemler kullanılmaktadır. Bankaların %90,6'sı üssel ağırlıklandırılmış hareketli ortalama yöntemi kullanırken, birden fazla yöntem kullanan bankaların da bulunduğu görülmektedir. Üssel ağırlıklandırılmış hareketli ortalama'nın yanı sıra genelleştirilmiş ardışık bağımlı koşullu değişen varyans ve zımnî volatilité metotları da sektörün üçte biri tarafından kullanılmakta iken %18 oranında stokastik volatilité ve %12,7 oranında ardışık bağımlı koşullu değişen varyans metotları kullanılmaktadır. Sektörün %98'i, piyasa riskinin içsel modellerle hesaplanmasının zorunlu tutulması durumunda zorlukla karşılaşmayacağını belirtmektedir.

Tablo 3-14: Stres Testi Senaryoları ve Uygulaması

Stres Testi Senaryoları		Stres Testi Uygulaması	
Gerek Görülmemektedir	0,2	Tek bir parametrenin değiştirildiği senaryolar	78,8
Planlanmaktadır	0,1	Çok değişkenli senaryolar	68,2
Oluşturulmaktadır	2,3	Tarihsel senaryolar	54,0
Kullanılmaktadır	95,8	Diğer	0,9

Bankaların büyük bir çoğunluğu piyasa riskiyle ilgili olarak stres testleri kullanmaktadır. Uygulanmakta olan stres testleri, tek bir parametrenin değiştirildiği senaryolar, çok değişkenli senaryolar ve tarihsel senaryoları içermektedir.

Tablo 3-15: Piyasa Riski Verilerinin Sisteminden Üretilmesi

	Risk Ölçümleri	Geriye Dönük Testler	Stres Testi
Manüel	2,4	13,0	2,6
Office programları	36,6	20,2	41,6
Gelişmiş yazılımlar	64,3	63,0	55,1

Piyasa riskine ilişkin risk ölçümleri %64,3, geriye dönük testler %63, stres testleri ise %55,1 oranında gelişmiş yazılımlar aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Ayrıca, risk ölçümleri %36,6, geriye dönük testler %20,2, stres testleri ise %41,6 oranında office programları kullanılarak yapılmaktadır. Risk ölçümleri ve stres testlerinin yapılmasında manüel uygulama çok düşük seviyede olmasına rağmen sektörün %13'ünün geriye dönük testleri manüel olarak gerçekleştirdiği görülmektedir.

Tablo 3-16: Piyasa Riski Analizi Sonuçlarının Karar Alma Süreçlerinde Kullanılması

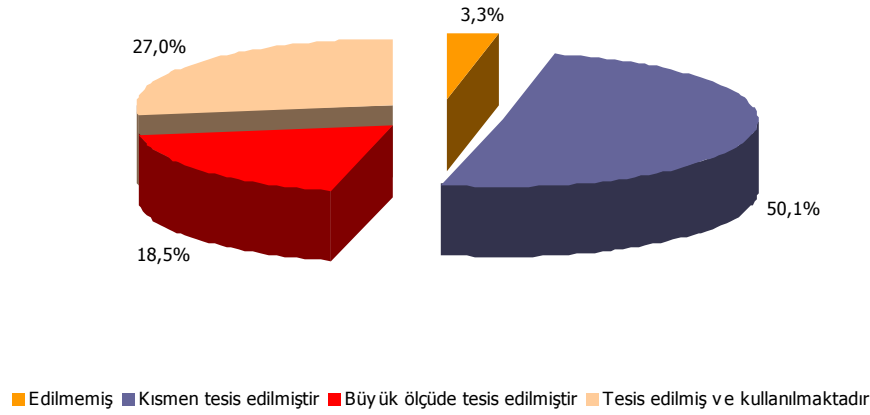
Kullanılmaktadır	83,7
Orta ve uzun dönem stratejinin belirlenmesi	74,4
Kaynakların birimler/iş kolları arasında dağıtımı	15,6
Ürün fiyatlaması	25,7
Yatırım /Plasman kararları	47,9
Limit tahsisi	61,4
Karşılık ayrılması	1,7
Performans ölçümü	31,2
Riske ayarlı getiri hesaplamaları	17,8
Bütçeleme	7,1
Diğer	2,3
Kullanılmamaktadır	2,5

Sektörün %74,4'ü piyasa riski analizi sonuçlarını bankanın orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesinde ve limit tahsisinde, %47,9'u ise bu sonuçları yatırım/plasman kararlarında kullanmaktadır. Bunların dışında piyasa riski analizi sonuçları, performans ölçümü, ürün fiyatlaması, riske ayarlı getiri hesaplamaları, kaynakların iş kolları arasında dağıtımı ve bütçeleme alanlarında da kullanılmaktadır.

4. İkinci Yapısal Blok

Bankacılık sektörünün toplam aktif büyüklüğü içerisindeki yaklaşık %27 paya sahip olan bankalar, CRD/Basel 2 kapsamında risk tutarlarının izlenmesi ile yorumlanması için ve değişen risk profilinin bankaların sermaye ihtiyacını nasıl etkilediğinin değerlendirilmesi amacıyla bir sistem tesis edildiğini belirtirken, toplam aktifin %50,1'ini oluşturan bankalarda ise söz konusu sistemin kısmen tesis edildiği görülmektedir.

Grafik 4-1: Değişen Risk Profilinin Sermayeye Etkisinin Değerlendirilmesi İçin Sistem Tesisi

Tablo 4-1: Ekonomik Sermaye Tahsisi ve İçsel Özkaynak Değerlendirme Yöntemleri

Bankalarda Ekonomik Sermaye Tahsisi Uygulaması		Bankalarda İçsel Özkaynak Değerlendirme Sürecinde Kullanılan Yöntemler	
Gerek Görülmemektedir	4,6	Sermayenin Riske Ayarlanmış Getirisi	34,2
Planlanmaktadır	50,9	Riske Ayarlanmış Sermayenin Getirisi	4,8
Oluşturulmaktadır	44,3	Riske Ayarlanmış Sermayenin Riske Ayarlanmış Getirisi	2,8
Uygulanmaktadır	2,9	Diğer	25,0

CRD/Basel 2 ile ilgili olarak, bankacılık sektörü toplam aktif büyüklüğünün %50'si ekonomik sermaye tahsisi uygulamasına geçmeyi planlarken, %44,4'ü ise ekonomik sermaye tahsisi uygulamasını oluşturma aşamasındadır. Ekonomik sermaye tahsisi uygulaması bulunan bankalar ise aktif büyüklüğün sadece %3'ünü oluşturmaktadır.

CRD/Basel 2 kapsamında, bankaların içsel özkaynak değerlendirmesi sürecinde, sektörün %34,2'si sermayenin riske ayarlanmış getirisi, % 4,8'i riske ayarlanmış sermayenin getirisi,

%2,8'i riske ayarlanmış sermayenin riske ayarlanmış getirisi kullanırken, %25'i ise diğer yöntemleri kullanmaktadır.

Tablo 4-2: Yapısal Faiz Oranı ve Likidite Riski Analizi Sonuçlarının Kullanıldığı Alanlar

Yapısal Faiz Oranı Riski		Likidite Riski	
Banka orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesi	73,3	Yatırım/plasman kararları	41,7
Ürün fiyatlaması	45,4	Kaynakların birimler/iş kolları arasında dağıtımı	26
Yatırım Plasman kararları	41	Ürün fiyatlaması	25,5
Limit tahsisi	34,7	Limit tahsisi	22,9
Bütçeleme	27,1	Bütçeleme	16,5
Riske ayarlı getiri hesaplamaları	15,5	Riske ayarlı getiri hesaplamaları	12,4
Kaynakların birimler ve iş kolları arasında dağıtımı	14,4	Diğer	10,9
Performans ölçümü	12	Banka orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesi	6,8
Diğer	4,4	Performans ölçümü	2,2
Karşılık ayrılması	0,5	Karşılık ayrılması	0,6

Bankacılık sektörünün toplam aktifinin %80'inden fazlasını temsil eden 32 bankanın, yapısal faiz oranı riski analizi sonuçlarını karar alma süreçlerinde kullandığı görülmektedir. Sektörün %73,3'ünü oluşturan bankalar yapısal faiz oranı riski analizi sonuçlarını bankanın orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesi sürecinde kullanırken, yarısına yakının ise ürün fiyatlaması (aktif payı %45,4) ve yatırım/plasman kararlarının alınması sürecinde (aktif payı %41) kullandığını belirtmiştir.

Bankacılık sektörünün aktif büyüklüğünün yaklaşık olarak %75'ini oluşturan bankaların likidite riski analizi sonuçlarını karar alma süreçlerinde kullandığı görülmektedir. Bu bankalardan toplam aktif büyüklüğün yaklaşık %68'ini temsil edenler likidite riski analizi sonuçlarını bankanın orta ve uzun dönem stratejisinin belirlenmesi sürecinde kullanırken, %41'ini temsil eden kısım ise yatırım/plasman kararlarını alma sürecinde kullanmaktadır.

Tablo 4-3: Kredi Yoğunlaşması-Artık -Karşı Taraf Risklerine İlişkin Strateji ve Politikalar

	Gerek Görülmemektedir	Planlanmaktadır	Oluşturulmaktadır	Uygulanmaktadır
Kredi Yoğunlaşması Riskinin Değerlendirilmesi ve Yönetimine Yönelik Strateji ve Politikaların Belirlenmesi	3,9	3,3	27,3	67,5
Kredi Riski Azaltımına İlişkin Artık Risklerin Değerlendirilmesi ve Yönetimine Yönelik Strateji ve Politikaların Belirlenmesi	2,6	78,9	13,1	3,7
Karşı Taraf Riskinin Değerlendirilmesi ve Yönetimine Yönelik Strateji ve Politikaların Belirlenmesi	2,7	47,5	1,5	46,8

Sektörün aktif toplamının %67,5'ini oluşturan bankaların, kredi yoğunlaşması riskinin değerlendirilmesi ve yönetimine yönelik halen uygulanan strateji ve politikaları bulunmaktadır. Ayrıca %27,3'üne sahip olan bankalar strateji ve politika oluşturma aşamasındadır. Toplam aktif büyüklüğünün %79'una sahip bankaların kredi riski azaltımına ilişkin kullanılan tekniklerin getirebileceği artık risklerin değerlendirilmesi ve yönetimine yönelik strateji ve politikaları planlama aşamasında olduğu görülmektedir. Bununla beraber, aktif toplamının sadece %17'sine sahip bankalarca strateji ve politika oluşturulmakta veya uygulanmaktadır. Bankacılık sektörünün toplam aktif büyüklüğünün yaklaşık %47'sinin karşı taraf riskinin değerlendirilmesi ve yönetimine yönelik halen uygulanan strateji ve politikaları bulunmakla beraber yaklaşık %48'i ise söz konusu strateji ve politikalara ilişkin planlama aşamasındadır.

Bankacılık sektörünün toplam aktif büyüklüğünün %77,4'ü karşı taraf riskine maruz pozisyon tutarının hesaplanmasına yönelik olarak içsel model kullanmayı planlamaktadır. Bununla beraber sadece %19,3'ü karşı taraf riskine maruz pozisyon tutarının hesaplanmasına yönelik olarak içsel model kullanmaktadır. Bankacılık sektörünün toplam aktif büyüklüğünün yarısından fazlası banka içi hesaplamalarda tezgah üstü türev işlemlerin riske maruz pozisyon tutarının hesaplanmasında orijinal risk metodu (original exposure method) yöntemini kullanırken, %43'ü ise cari risk metodu (current exposure method) kullanmaktadır. Bununla beraber sadece %3'ü opsiyon işlemlerinde Delta, Vega, Gama hesaplamaları gibi diğer yöntemleri kullanmaktadır.

5. Üçüncü Yapısal Blok

Üçüncü yapısal blok kapsamında bankacılık sektörünün %52,2'sinin yönetim kurulu tarafından onaylanmış kamuya açıklama politikası mevcutken, %45'i konuya ilişkin planlama ve oluşturulma aşamasındadır.

Tablo 5-1: Yönetim Kurulu Tarafından Onaylanmış Kamuya Açıklama Politikası

Gerek Görülmemektedir	3,4
Planlanmaktadır	25,6
Oluşturulmaktadır	19,4
Uygulanmaktadır	52,2

Tablo 5-2: Kamuya Açıklama Yükümlülüklerinin Uygun Hale Getirilmesinde Kaynak Yeterliliği

	Yetersiz	Kısmen Yeterli	Büyük Ölçüde Yeterli	Tamamen Yeterli
Mali Kaynaklar	0,1	4,8	51,3	33,2
Fiziki Kaynaklar	0,6	4,5	52,1	31,6
Beşeri Kaynaklar	6,2	2,6	51,0	31,8

Bankacılık sektöründe, kamuya açıklama uygulamalarının CRD/Basel 2'de öngörülen kamuya açıklama yükümlülüklerine uygun duruma getirilmesi sürecinde mali, fiziki ve beşeri kaynak yeterliliği konusunda toplam aktif büyüklüğünün yarısından fazlasını temsil eden bankalar, kaynaklarını büyük ölçüde yeterli olarak belirtmişken, %31'i ise kaynaklarının tamamen yeterli olduğunu belirtmiştir.

Tablo 5-3: CRD/Basel 2'de Öngörülen Kamuya Açıklama Yükümlülüklerine Uyum

	Uyumsuz	Kısmen Uyumlu	Büyük ölçüde uyumlu	Tam Uyumlu
Uygulamanın Kapsamı	2,4	16,7	68,8	0,3
Sermaye Yapısı	2,4	8,0	53,8	24,1
Sermaye Yeterliliği	2,4	18,2	50,5	17,2
Kredi Riski				
Genel Bilgiler	2,4	9,0	69,6	7,3
Standart Yaklaşım İlişkin Portföyler	4,4	23,4	50,1	7,1
İDD Yaklaşımına Tabi Portföyler	10,1	20,0	12,9	0,1
Kredi Riski Azaltımı	20,1	11,2	51,8	0,2
Menkul Kıymetleştirme	20,1	2,1	12,9	0,1
Piyasa Riski				
Standart Yaklaşım	2,4	7,2	13,4	64,9
İçsel Modeller Yaklaşımı	13,2	20,9	47,9	0,5
Operasyonel Risk	22,2	29,6	33,8	0,3
Hisse Senedi Yatırımları	16,8	3,7	33,1	7,2
Yapısal Faiz Oranı Riski	12,2	38,9	33,0	0,2

Bankaların CRD/Basel 2 kapsamında kamuya açıklama yükümlülüklerine uyum durumu birinci ve ikinci yapısal blok kapsamında öngörülen riskler çerçevesinde değerlendirildiğinde, sektör aktiflerinin yaklaşık %50'sine sahip olan bankaların kredi riski standart yaklaşıma büyük ölçüde uyumlu oldukları, İDD yaklaşımında ise bu oranın yaklaşık %13 düzeyinde olduğu görülmektedir. Ayrıca, kredi riski azaltımında yaklaşık %52'sinin CRD/Basel 2'ye büyük ölçüde uyumlu olduğu ancak, %20'lik bir kısmının ise uyumsuz olduğu belirtilmektedir.

Piyasa riskinde ise toplam aktiflerin yaklaşık %65'ine sahip bankaların standart yaklaşım kapsamında kamuya yapılacak açıklamalara ilişkin yükümlülüklerine tam uyumlu olduğu, %13,4'lük kısmının ise büyük ölçüde uyumlu olduğu görülmektedir. Ayrıca, sektörün %47,9'unun içsel modeller yaklaşımına bu kapsamda büyük ölçüde uyumlu olduğu ancak, %13,2'lik kısmının ise uyumsuz olduğu belirtilmektedir. Operasyonel risk bu kapsamda değerlendirildiğinde, sektörün %34'ünü oluşturan bankaların büyük ölçüde uyumlu oldukları ancak, %22,2'ye ulaşan kısmının ise uyumlu olmadığı görülmektedir.

Yapısal faiz oranı riski ve hisse senedi yatırımlarına ilişkin olarak sektörün her iki konuda da %33 düzeyinde bir bölümünün kamuya açıklama yükümlülüklerine büyük ölçüde uyumlu olduğu ayrıca, hisse senedi yatırımları açısından %7,2'lik aktif payına sahip bankaların tam uyumlu oldukları belirtilmektedir.

CRD/Basel 2'nin uygulama kapsamına ilişkin açıklama yükümlülüklerine ise sektörün %69 düzeyinde bir bölümünün büyük ölçüde uyumlu olduğu, %16,2'lik bölümünün kısmen uyumlu olduğu sadece %2,4'e ulaşan bölümünün uyumsuz olduğu görülmektedir. Sermaye yapısı ve sermaye yeterliliğine ilişkin olarak sektörün, %50'yi aşan bir oranda büyük ölçüde uyumlu olduğu ayrıca, sermaye yeterliliği açısından %17,2 ve sermaye yapısına ilişkin açıklamalarda ise %24,1 düzeyinde tam uyumlu olduğu görülmektedir.

BANKACILIK
DÜZENLEME VE DENETLEME
KURUMU

Atatürk Bulvarı No:191 06680 Kavaklıdere / ANKARA
Tel : (0312) 455 65 29 Fax: (0312) 424 17 42